

Bonaparte blijft goede rassenkeuze, zelfs voor energiezuinige teelt

Tomaat blijft een niet onbelangrijke teelt binnen de biologische glasgroente sector. In tegenstelling tot vroeger houden bepaalde supermarkketens in België niet meer vast aan de keuze voor een specifiek ras. De rassenkeuze is dan ook vrij. De productie- en kwaliteitverschillen tussen de rassen zijn evenwel niet verwaarloosbaar. Bovendien staan de marges ook voor biologische glasgroentetelers onder druk. Het maken van een gepaste rassenkeuze is dan ook niet zonder belang.

In de gerandomiseerde blokkenproef werden negen rassen aangelegd, bovenstaand weergegeven in de tabel. Elk ras lag in vier herhalingen aan. Wegens de nieuwbouw van de serre die voorafgaande winter en voorjaar plaatsvond op het PCG werd later gezaaid dan gewoonlijk, namelijk op 19 april 2010. Alle rassen werden geënt op de onderstam Maxifort (Monsanto). Vervolgens kon geplant worden op 11 juni op een afstand van 0,45 m x 0,8 m. De oogst ving aan op 5 augustus. Voorafgaand werden kleimineralen ingewerkt ter bevordering van de bodemstructuur. Indien nodig werd bijbemest met Ecomix 1 (9-3-3) na bodemanalyse. Tijdens de teelt werd er een periode van mindere vruchtzetting opgemerkt. De oorzaak hiervan was een te hoge relatieve vochtigheid doordat de luchtbehandelingskas in de semi-gesloten afdeling nog niet was aangesloten.

Beaumonde produceerde significant zwaardere vruchten bij het vergelijken met de overige rassen. Dit ras behaalde gemiddeld tot goede scores voor aantal stuks/m². De vruchtkleur van Beaumonde was tijdens de teelt bleker dan de andere vruchten. Bij het nagaan van de houdbaarheid kwam dit ras als beste naar voor. Zowel wat de trosvastheid betrof,

als naar hardheid was de score significant beter. De gewaastoestand op het einde van de teelt was globaal zeer goed.

Bonaparte: Het productieniveau van Bonaparte was eerder hoog. Zowel in gram/m² werd een goede score gehaald, maar al zeker bij het aantal klasse 1 stuks/m². Dit is deels te verklaren door de vruchten die significant lichter waren dan de overige rassen. Wat betreft de vruchtkleur produceerde dit ras tijdens het teeltseizoen eerder bleke vruchten. Bij de beoordeling van de houdbaarheid, kon vastgesteld worden dat Bonaparte significant harder was dan vele van de andere rassen, maar naar trosvastheid voldeed het ras helemaal niet. Het gewas aan het

Ras	Zaadhuis	Trossnoei	Zaadbehandeling
Beaumonde	Rijk Zwaan	eerste tros 5 vruchten, rest trossen 6 vruchten	niet behandeld
Bonaparte	Rijk Zwaan	eerste tros 5 vruchten, rest trossen 6 vruchten	niet behandeld
Doloress	Monsanto	5 vruchten	niet behandeld
Levanzo	Rijk Zwaan	eerste tros 5 vruchten, rest trossen 6 vruchten	niet behandeld
Locatelli	Rijk Zwaan	eerste tros 5 vruchten, rest trossen 6 vruchten	bio
Mauritius	Rijk Zwaan	eerste tros 5 vruchten, rest trossen 6 vruchten	niet behandeld
RZ 72-487	Rijk Zwaan	eerste tros 5 vruchten, rest trossen 6 vruchten	niet behandeld
Succes	Monsanto	5 vruchten	niet behandeld
Vandos	VDB Seeds	5 vruchten	niet behandeld

Tabel: productiegegevens

Ras	Totale productie		Klasse 1		
	gram/m ²	gram/m ²	%	# stuks/m ²	Vruchtgewicht (g)
Beaumonde	14093	13909	98.7	125.2 bc	111.1 a
Bonaparte	14509	14225	98.0	149.7 a	95.0 b
Doloress	12869	12628	98.1	120.4 bc	104.9 ab
Levanzo	13023	12835	98.6	119.3 bc	107.6 ab
Locatelli	12720	12676	99.6	126.8 abc	100.0 ab
Mauritius	13810	13682	99.1	139.8 ab	97.9 ab
RZ 72-487	14842	14621	98.5	133.1 abc	109.9 ab
Succes	12338	12084	97.9	110.2 c	109.7 ab
Vandos	11730	11546	98.4	118.1 bc	97.8 ab
Gemiddelde	13325.9	13134.0	98.6	126.9	103.8
p-waarde	0.05	0.04	0.39	0.00	0.00

einde van de teelt was vergelijkbaar met dit van Beaumonde, maar toch kon er iets meer echte meeldauw opgemerkt worden.

Doloress scoorde ongeveer gemiddeld naar productie toe. De vruchtkleur, hardheid en gebruikswaarde van de vruchten was eveneens gemiddeld; dit werd ook vastgesteld bij de houdbaarheidsbeoordeling. De gezondheid van het gewas aan het einde van de teelt was goed; de lengte was iets minder dan het gemiddelde.

Levanzo: Bij het vergelijken van de productiegegevens behaalde Levanzo quasi het gemiddelde. Dit was eveneens het geval wanneer de vruchtkwaliteit gequoteerd werd. Ook de vruchtkwaliteit na houdbaarheid was gemiddeld, hoewel op trosvastheid niet al te sterk gescoord werd. Het gewas aan het einde van de teelt was iets korter dan gemiddeld en er was een behoorlijke aantasting van echte meeldauw waar te nemen.

Locatelli behaalde gemiddelde productiecijfers en ook de vruchtkwaliteit, na oogst en na houdbaarheid, benaderde het gemiddelde. Het gewas vertoonde aan het einde van de teelt behoorlijk wat aantasting van echte meeldauw; op de andere beoordelingscriteria van het gewas scoorde dit ras opnieuw middelmatig.

Mauritius scoorde iets beter dan het gemiddelde voor wat betreft productie. Het iets hoger aantal stuks/m² werd behaald door de iets lichtere vruchten die dit ras produceerde. De vruchtkwaliteit van het ras Mauritius was op alle vlak goed. Na houd-

Tabel: vruchtbeoordeling: na oogst – na houdbaarheid

Ras	Vruchtkleur	Na houdbaarheid		
		Vruchtkleur	Hardheid	Trosvastheid (%)
Beaumonde	6.4 d	7.8 ab	8.3 a	100.0 a
Bonaparte	6.5 cd	8.1 ab	8.8 a	0.0 b
Doloress	7.3 abc	8.0 ab	6.9 bc	85.0 a
Levanzo	7.3 abc	8.1 ab	7.3 b	52.6 ab
Locatelli	7.0 bcd	7.9 ab	7.1 b	90.5 a
Mauritius	7.4 ab	8.3 ab	6.8 bc	68.5 a
RZ 72-487	7.1 abcd	7.0 b	6.8 bc	100.0 a
Succes	7.9 a	8.3 ab	5.8 d	100.0 a
Vandos	7.1 abc	8.9 a	6.1 cd	52.5 ab
Gemiddelde	7.1	8.9	8.0	72.1
p-waarde	0.00	0.03	0.04	0.00
1=	bleek	geel, ver-	bleek	
9=	donker	frisgroen	donker	

baarheid was de vruchtkwaliteit gemiddeld. De vruchten waren niet zo hard in vergelijking met de andere rassen. Bij beoordeling van het gewas aan het einde van de teelt werd een grote aantasting van valse meeldauw vastgesteld. Het was dan ook het meest gesloten ras. De plantlengte was groter dan gemiddeld.

RZ 72-487 produceerde iets beter dan het gemiddelde. Dit was zowel voor de totale productie (gram/m²) als de klasse 1 productie (gram/m² en aantal stuks/m²) het geval. Ook de vruchten waren iets zwaarder dan gemiddeld.

Tabel: Gewasbeoordeling einde teelt

Ras	Echte meel- dauw	Valse meeldauw	Gewasdictheid	Lengte (m)
Beaumonde	7.8 abc	9.0 a	7.3 ab	376 a
Bonaparte	6.1 bc	9.0 a	7.6 ab	374 a
Doloress	8.1 ab	9.0 a	7.8 ab	348 bc
Levanzo	6.5 bc	9.0 a	7.3 ab	347 bc
Locatelli	6.3 bc	9.0 a	7.8 ab	362 abc
Mauritius	7.0 abc	4.8 c	8.3 a	375 a
RZ 72-487	7.4 abc	9.0 a	7.0 b	371 ab
Succes	9.0 a	6.5 b	7.0 b	341 c
Vandos	5.5 c	5.8 bc	5.0 b	361 abc
Gemiddelde	7.1	7.9	7.2	361.6
p-waarde	0.00	0.00	0.00	0.00
1=	veel	veel	open	
9=	geen	geen	gesloten	

Bij de vruchtbeoordeling werd een geelverkleuring van het kroontje waargenomen. Bij de houdbaarheidsbeoordeling waren de vruchten opvallend bleker maar de trosvastheid was optimaal. Het eerder open gewas scoorde naar meeldauwaantasting gemiddeld.

Succes behaalde een eerder lage score wat betreft de productie. Dit reflecteerde zich voornamelijk bij de parameter aantal stuks/m² daar de vruchten iets zwaarder zijn dan gemiddeld. De vruchten van Succes waren tijdens de teelt significant donkerder, terwijl dit bij de laatste oogstbeurt niet meer te zien was; de gebruikswaarde gaf eerder een negatieve trend aan. Na houdbaarheid kon opgemerkt worden dat de vruchten significant zachter waren, maar de trosvastheid was perfect. Aan het einde van de teelt was dit gewas het kortst. Er kon geen echte meeldauwaantasting opgemerkt worden. Toch was er enige valse meeldauw aanwezig, ondanks de gewasstand iets meer open was dan gemiddeld.

Vandos scoorde algemeen gemiddeld tot laag voor wat betreft productie. Ook het vruchtgewicht was eerder laag wanneer dit vergeleken werd met de overige rassen. Bij beoordeling van de houdbaarheid hadden de vruchten een opvallend donkerdere kleur. De vruchten waren eerder zacht en op het

criterium trosvastheid scoorde dit ras lager dan gemiddeld. Vandos vertoonde een sterke aantasting van echte meeldauw. Ook valse meeldauw was behoorlijk sterk aanwezig in het gewas dat een beetje meer open was dan gemiddeld.

Besluit

RZ 72-487 en Bonaparte zijn in deze proef de topers wat betreft productie. Beide rassen vertonen een goede resistentie naar valse meeldauw toe. RZ 72-487 vertoont wel behoorlijke geelverkleuring van de kroontjes en de vruchten zijn iets bleker. Bonaparte is een fijner type tomaat met een goede gebruikswaarde en hardheid. Toch laat de trosvastheid na een tijdje te wensen over. Beaumonde en Mauritius voldoen zeker. Typisch aan Beaumonde is de grove en iets blekere vrucht; Mauritius is gevoeliger voor valse meeldauw en minder trosvast. Doloress komt als een gemiddeld ras naar voor; Vandos voldoet niet. Door de hoge aantasting van valse meeldauw zijn volgende rassen niet geschikt voor energieuze productie: Mauritius, Succes en Vandos.

Deze proef kwam tot stand met de hulp van de Provincie Oost-Vlaanderen en Vlaamse Gemeenschap (erkenning praktijkcentrum biologische beschutte teelt), Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling.

Contactpersoon: Justine Dewitte (PCG)

Tel: +32 (0)9 381 86 86

E-mail: justine.dewitte@proefcentrum-kruishoutem.be